

POVPREČNE VREDNOSTI SVINCA V KRVI OTROK IZ ZGORNJE MEŽIŠKE DOLINE SE NE ZMANJŠUJEJO VEČ

Več kot polovica otrok z nizko vrednostjo svinca v krvi

Ravne na Koroškem, 5. avgusta 2015 - V okviru Programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini smo letos na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ), Območni enoti Ravne, nadaljevali z izvedbo naloge ugotavljanja vsebnosti svinca v krvi otrok. V okviru programa smo obravnavali otroke, stare tri leta (24–48 mesecev), iz občin Črna na Koroškem in Mežica. Rezultati za leto 2015 potrjujejo ugotovitve iz prejšnjih let, da se povprečne vrednosti svinca v krvi otrok iz Zgornje Mežiške doline ne zmanjšujejo več. Dobra desetina otrok je imela visoke vrednosti svinca v krvi, več kot polovica pa je imela nizke vrednosti svinca. Za uspešno doseganje cilja, to je 95 odstotkov otrok z vsebnostjo svinca v krvi pod 100 µg/l, pa se bo potrebno spoprijeti s številnimi izzivi.

V tokratnem merjenju smo na odvzem povabili 110 otrok (60 iz Mežice in 50 iz Črna na Koroškem). Vabilu se je odzvalo 86 otrok (78,2 %), kar je nekoliko boljši odziv, kot v preteklih dveh letih. Kri je bila otrokom odvzeta iz prsta na roki (kapilarni odvzem) v laboratorijih zdravstvenih postaj Črna na Koroškem in Mežica.

Več kot polovica otrok z nizko vrednostjo svinca v krvi

Rezultati so pokazali različne vsebnosti svinca v krvi, saj so pri sodelujočih otrocih bile od 19 do 321 µg/l. Povprečna koncentracija svinca v krvi je bila 65,1 µg/l, geometrična srednja vrednost je bila 52,1 µg/l, mediana pa 47 µg/l. Visoke vrednosti (100 µg/l in več) je imelo 10 (12 %) otrok, nizke vrednosti (pod 50 µg/l) pa 46 (55,4 %) otrok. Izmerjene vrednosti so bile nižje kot v letu 2014, vendar v povprečnih vrednosti od leta 2010 naprej.

Primerjava podatkov glede na spol pokaže, da je bilo v analizo vključenih 49 rezultatov testiranja krvi fantov in 34 deklic. Pri deklicah je bila izračunana višja povprečna vrednost svineca v krvi (70,5 µg/l) kot pri fantih (61,3 µg/l). Mediana (fantje 47 µg/l, dekleta 45,5 µg/l) in geometrična sredina (fantje - 51,6 µg/l, dekleta 52,7 µg/l) pa kažeta, da so dejansko razlike zelo majhne. Primerjava glede na občino bivanja letos kaže podobne vrednosti v obeh občinah. Izračunana aritmetična sredina je bila nekoliko višja pri otrocih iz občine Mežica (66,6 µg/l) kot pri otrocih iz občine Črna na Koroškem (62,7 µg/l), geometrična sredina in mediana pa sta bili malenkost višji pri otrocih iz občine Črna na Koroškem. Za celotno obdobje (od leta 2004 naprej) je bilo značilno, da so bile vrednosti pri otrocih iz občine Črna na Koroškem višje, zadnji dve leti pa je ta razlika zelo majhna. Iz vsake občine je bilo po pet otrok z visokimi vsebnostmi svineca (100 µg/l in več), so pa res le-ti predstavljali za občino Mežica manjši delež (10 %) kot za občino Črna na Koroškem (15,2 %). Tudi rezultati za leto 2015 potrjujejo ugotovitve iz prejšnjih let, da se povprečne vrednosti svineca v krvi otrok iz Zgornje Mežiške doline ne zmanjšujejo več.

V prihodnje bi bilo treba izvajanje programa razširiti na najbolj onesnažene lokacije v zasebni lasti (onesnažena dvorišča, vrtovi, fasade), vsebinsko dopolniti za možnost izvedbe manjših ukrepov pri posameznikih (varovalna prehrana, subvencioniran nakup kakovostnih sesalnikov), ustaviti oziroma omejiti uporabo obremenjenega gradbenega materiala v dolini itd.

PRILOGA

Povprečne vrednosti svinca v krvi triletnih otrok iz Zgornje Mežiške doline v letu 2015 (število, mediana, geometrična sredina, aritmetična sredina) glede na spol/občino bivanja

SPOL	N	Mediana	Geometrična sredina	Povprečje
ŽENSKI	34	45,5	52,68	70,50
MOŠKI	49	47,0	51,62	61,29
SKUPAJ	83	47,0	52,05	65,06
OBČINA	N	Mediana	Geometrična sredina	Aritmetična sredina
MEŽICA	50	46.50	51.27	66.64
ČRNA NA KOROŠKEM	33	47.00	53.25	62.67

Za podajanje povprečja vrednosti svinca v krvi za populacijo otrok (katere običajna porazdelitev v populaciji je log-normalna) sta mediana in geometrična sredina primernejši od aritmetične sredine.